

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی بابل
گروه پرستاری و مامایی
« یرفع الله الذین آمنو منکم والذین اتوالعلم درجات »
خدای متعال مومنان و دانشمندان را در دنیا و آخرت
به درجاتی بر سایر طبقات جامعه انسانی رفعت و
سرافرازی می دهد.»

طرح درس : بررسی وضعیت سلامت
مدرس: سیده رقیه جعفریان امیری
نوع و تعداد واحد: نظری و عملی - 1 واحد (14 ساعت
تئوری و عملی در اتاق تمرین) 12 ساعت کارآموزی
ترم: نیمسال اول / نیمسال دوم
مقطع: کارشناسی پیوسته پرستاری

هدف کلی:

آشنایی با چگونگی بررسی وضعیت سلامت سیستمهای مختلف بدن تا
ان شاء الله... دانشجویان در مواقع لزوم آموخته ها را در
بالین مددجو جهت تعیین وضعیت و نیاز های مددجو به کار ببرند.

اهداف ویژه:

جهت نیل به هدف فوق الذکر پس از ارائه درس دانشجویان محترم
بایستی قادر باشند:

1. روشهای مختلف جمع آوری اطلاعات از مددجو را شرح دهند.
2. وضعیت های مختلف مددجو جهت بررسی سیستمهای مختلف بدن
را توضیح دهند.
3. روشهای معاینه بالینی را شرح دهند.
4. وسایل مورد نیاز معاینه را نشان دهند.
5. چگونگی بررسی وضعیت سلامت پوست، مو و ناخن را شرح دهند.
6. چگونگی بررسی وضعیت سلامت چشم ها را شرح داده و بر روی
همکلاسی خود نشان دهد.
7. چگونگی بررسی وضعیت سلامت دهان و حلق را شرح داده و بر
روی همکلاسی خود نشان دهد.
8. چگونگی بررسی وضعیت سلامت گوش ها را شرح داده و بر
روی همکلاسی خود نشان دهد.
9. چگونگی بررسی وضعیت سلامت بینی و سینوسها را شرح داده
و بر روی همکلاسی خود نشان دهد.
10. چگونگی بررسی وضعیت سلامت گردن را شرح داده و بر روی
همکلاسی خود نشان دهد.
11. چگونگی بررسی وضعیت سلامت قفسه سینه و ریه ها را شرح
داده و بر روی ماکت و هم کلاسی خود نشان دهند.
12. چگونگی بررسی وضعیت سلامت پستان را شرح داده و بر روی
ماکت نشان دهند.
13. چگونگی بررسی وضعیت سلامت شکم را شرح داده و بر روی
همکلاسی خود اجرا کند..
14. چگونگی بررسی وضعیت سلامت سیستم اسکلتی عضلانی را شرح
داده و بر روی همکلاسی خود نشان دهد.

15. چگونگی بررسی وضعیت سلامت سیستم اعصاب را شرح داده و بر روی همکلاسی خود نشان دهد.

وظایف دانشجویان:

از دانشجویان انتظار می رود:

- دارای دارای زیر بنای علمی مناسب جهت فراگیری مطالب مورد تدریس باشند.
- بطور مداوم، منظم و مرتب در کلاس درس حضور یافته و در بحث های علمی و کار عملی کلاس شرکت فعال داشته باشند.

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث و گفتگو، اجرای روشهای معاینه بر روی ماکت و روی دانشجویان کلاس در اتاق تمرین، استفاده از فیلم بررسی وضعیت سلامت.

روش ارزیابی:

- حضور فعال در کلاس 5%
- امتحانات کوتاه 10%
- آزمون پایان ترم 60%
- امتحان عملی 10%
- کارآموزی در بیمارستان 15%

رئوس مطالب و برنامه درس

روش تدریس	رئوس مطالب	شماره جلسه
سخنرانی پرسش و پاسخ	<ul style="list-style-type: none"> - تقسیم بندی انواع اطلاعات (عینی و ذهنی) - منابع اطلاعات - روشهای جمع آوری اطلاعات - مصاحبه (انواع، تعریف، موارد استفاده، چگونگی انجام مصاحبه). - اطلاعات مورد نیاز در شرح حال 	جلسه اول
سخنرانی	<ul style="list-style-type: none"> وضعیت های بدنی مددجو هنگام معاینات سیستم های مختلف بدن - روشهای مصاحبه (نگاه، سمع، 	

پرسش و پاسخ	لمس، دق) - وسایل مورد نیاز معاینه - بررسی علائم حیاتی و میزان طبیعی آن در سنین مختلف	جلسه دوم
سخنرانی پرسش و پاسخ	معاینه پوست، مو، ناخن: - مختصری از آناتومی و فیزیولوژی پوست، مو و ناخن - روشهای معاینه پوست - شرایط لازم جهت معاینه پوست - انواع ضایعات پوستی (اولیه، ثانویه) - شرح حال لازم جهت بررسی وضعیت پوست - چگونگی معاینه پوست - شرح حال لازم جهت معاینه مو - چگونگی معاینه مو - شرح حال لازم جهت معاینه ناخن - انواع موارد طبیعی و غیر طبیعی ناخن - چگونگی معاینه ناخن - تغییرات ناشی از افزایش سن در پوست، مو، ناخن.	جلسه سوم
سخنرانی نمایش فیلم	- اصطلاحات رایج در چشم پزشکی - شرح حال لازم جهت معاینه چشم - چگونگی بررسی وضعیت سلامت ابرو ها، پلك ها، ملتحمه، مردمك ها - لمس غدد اشکی و کیسه اشکی - چگونگی استفاده از افتالموسکوپ - بررسی رفلکس قرنیه به نور، واکنش مستقیم و مشترک به نور، واکنش تطابق، تست پوشش-عدم پوشش - بررسی میدانهای بینایی، بررسی حدت بینایی، بررسی حرکات چشمی - سایر آزمایشات: درک نور، حرکات دست، شمارش انگشتان - تغییرات ناشی از افزایش سن در چشمها و سیستم بینایی	جلسه چهارم
سخنرانی پرسش و پاسخ	گوشها و شنوایی - مختصری از آناتومی و فیزیولوژی گوش و شنوایی - شرح حال لازم جهت بررسی وضعیت گوش و شنوایی - بررسی لاله گوش - چگونگی معاینه با اتوسکوپ	جلسه

<p>پاسخ نمایش فیلم</p>	<ul style="list-style-type: none"> - بررسی با دیپازون (تست رینه و وبر) - تست نجوا و تیک تاک ساعت - تغییرات ناشی از افزایش سن در گوش و شنوایی بینی و سینوسها - شرح حال لازم جهت بررسی وضعیت بینی و سینوسها - چگونگی بررسی وضعیت بینی و سینوسها 	<p>پنجم</p>
<p>سخنرانی پرسش و پاسخ نمایش فیلم</p>	<p>دهان و حلق</p> <ul style="list-style-type: none"> - مختصری در مورد آناتومی دهان و حلق - شرح حال لازم جهت بررسی دهان و حلق - چگونگی بررسی وضعیت سلامت دهان و حلق - تغییرات ناشی از افزایش سن در دهان <p>گردن</p> <ul style="list-style-type: none"> - مختصری از آناتومی گردن - شرح حال لازم جهت بررسی وضعیت سلامت گردن - بررسی عضلات گردن، قدرت عضلانی گردن- گره های لنفاوی گردن، تراشه، غده تیروئید 	<p>جلسه ششم</p>
<p>سخنرانی پرسش و پاسخ نمایش فیلم</p>	<p>قفسه سینه و ریه ها</p> <ul style="list-style-type: none"> - مختصری از آناتومی قفسه سینه - شکل و اندازه قفسه سینه (موارد طبیعی و غیر طبیعی) - صداهای طبیعی و غیر طبیعی - چگونگی معاینه قفسه سینه و ریه ها (نگاه، سمع، لمس، دق) - تغییرات ناشی از افزایش سن در ریه 	<p>جلسه هفتم</p>
<p>سخنرانی پرسش و پاسخ نمایش فیلم</p>	<p>قلب</p> <ul style="list-style-type: none"> - مختصری از آناتومی و فیزیولوژی قلب - شرح حال لازم جهت معاینه قلب - چگونگی تعیین نواحی آئورتیک، پولمونیک، تریکوسپید، اپیکال - چگونگی معاینه قلب - انواع سوفل های قلبی - تغییرات ناشی از افزایش سن بر قلب <p>عروق محیطی</p>	<p>جلسه هشتم</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - مختصري از آناتومي عروق محيطي - شرح حال لازم جهت معاینه عروق - چگونگی اندازه گیری صحیح فشار خون، تفاوت بین فشار خون سيستوليك دست راست و چپ و فشار خون در وضعیت ایستاده - چگونگی بررسی نبض های محیطی، شریان کاروتید، ورید ژیگولار - طرز اندازه گیری J.V.P 	
<p>سخنرانی پرسش و پاسخ نمایش فیلم نمایش روی ماکت</p>	<p>پستانها و زیر بغل</p> <ul style="list-style-type: none"> - مختصري از آناتومي و فيزيولوژي پستانها - شرح حال لازم جهت بررسی وضعیت سلامت پستانها و زیر بغل - چگونگی بررسی پستانها و زیر بغل (لمس-نگاه) - تغییرات ناشی از افزایش سن 	<p>جلسه نهم</p>
<p>سخنرانی پرسش و پاسخ نمایش فیلم</p>	<p>شکم</p> <ul style="list-style-type: none"> - مختصري از آناتومي و فيزيولوژي شکم - شرح حال لازم جهت بررسی وضعیت سلامت شکم - تکنیکهای معاینه شکم (نگاه، سمع، لمس، دق) - چگونگی لمس کبد و مثانه - تغییرات ناشی از افزایش سن بر شکم 	<p>جلسه دهم</p>
<p>سخنرانی پرسش و پاسخ نمایش فیلم</p>	<p>سیستم عضلانی - اسکلتی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - شرح حال لازم جهت بررسی وضعیت سلامت سیستم عضلانی - اسکلتی - چگونگی بررسی عضلات و قدرت عضلات مختلف - چگونگی بررسی مفاصل و استخوانها - تغییرات ناشی از افزایش سن بر سیستم عضلانی - اسکلتی 	<p>جلسه یازدهم</p>

<p>سخنراني پرسش و پاسخ نمايش فيلم نمايش معاینات روي دانشجو</p>	<p>مغز و اعصاب</p> <ul style="list-style-type: none"> - شرح حال لازم جهت بررسی وضعیت سیستم اعصاب - بررسی سیستم عقلي، تکلم، حافظه، موقعیت - محاسبه و ظرفیت توجه - سطح هوشیاری و تعیین GCS - عملکرد اختصاصی 12 زوج اعصاب - جمجه ای و چگونگی بررسی آنها - بررسی رفلکس ها (مقیاس و درجه بندی رفلکس ها، چگونگی بررسی رفلکس های دو سر، سه سر، پاتلا، آشیل، براكیو رادیولیس، بابنکی). - بررسی اعمال حسی و حرکتی - بررسی عملکرد مخچه - تغییرات ناشی از افزایش سن بر سیستم اعصاب. 	<p>جلسه دوازدهم</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - انجام معاینات بر روی ماکت و دانشجویان با تاکید بر انجام تکنیکهای مختلف معاینه (نگاه، لمس، سمع، دق) - معاینه با افتالموسکوپ و اتوسکوپ، لمس کبد، انجام رفلکس های DTR - سمع انواع سوفل های قلبی و صداهای غیر طبیعی ریه بر روی ماکت 	<p>جلسه سیزدهم و چهاردهم</p>

توجه :

بعد از اتمام کلاسهای تئوری و عملی ، دانشجویان به میزان 12 ساعت در محیط بیمارستان به بررسی سلامت بیماران می پردازند تا بتوانند تفاوت بین حالت سلامت و بیماری را تشخیص دهند.

منابع مورد مطالعه :

- ارب، کوزیر - تمپل، جانسون. بررسی وضعیت سلامت. ترجمه: کوشیار، هادی. چاپ اول، تهران، نشر و تبلیغ بشري، 1375.
- Wilson , S and Giddens, J: Health Assesment for Nursing Practice . Second Edition , London, Mosby, 2001.
- Perkis, D and Cookson, J et : Clinical Examination . Second Edition , Philadelphia, Mosby , 1997.
- Munden J, Assesment, A 2 – in – 1 Reference for Nurses. Lippincott Williams & Wilking , 2005.
- Beverage D, Mager BH, Schaeffer L, Thompson G. Assesment Made Incredibly easy . Lippincott Williams & Wilking , 2005.